

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4:50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Despre cărțile de rugăciune.

În anii de școală aveam un coleg, care nu se temea de nimic. Se arunca în apă cea mai adâncă — notabene innota nu știa — și nu se ineca. Se suia pe uriașul sul din grădina de gimnastică și nu ameția. La școala venia vesel și nepăsător, fără să fi învățat ceva, era sigur că n'are să fie întrebat.

Ceva fenomenal!

La urmă ne spuse taina. Învățase dela mamă-sa de acasă, că celce poartă Visul Maicii Preceste cu sine, n'are să se teamă de nimic. Focul nu-l prinde, apa nu-l prăpădește, oamenii răi îl încunjură, de orice pacoste e ferit prin simplul fapt, că poartă cu sine cărticica de rugăciuni amintită.

Și ne-am cumpărat și noi cărticica, făcând asemenea. O purtam neconținut cu noi. Aveam și alte cărți de rugăciune, cărțile recomandate de catehet, dar cece se ținea de sufletul nostru mai mult, era Visul Maicii Preceste. Prin el ne ridicăm sufletul mai puternic la Dumnezeu, el ne era apărătorul și păzitorul nostru între străini, el ne mulcomia dorul de casă și ne sporia puterea de muncă.

Acasă la părinți i-am dat apoi mai adânc de urmă. Aflat-am, că abia este casă, din care să lipsească acest talisman aducător de noroc. Sub perina copilului, în leagăn, se punea, ca apărător împotriva duhurilor rele. O poartă la sine flăcăul la oaste, fata în streini, tatăl pe drumuri îndepărtate. Nu știu un record asemenea acestuia. Și e de crezut, ca o carte să aibă tiraj extraordinar și să se îmbie știutorilor de carte în mod deosebit, dar Visul Maicii Precestei e talismanul mai

ales a celor *neștiutori de carte*. O carte cum s'ar zice, făcătoare de minuni. Îți asigură norocul dorit nu atât cetindu-o, cât mai mult purtându-o cu tine...

Vă puteți închipui!

De atunci de multeori am stat pe gânduri. Oare ce a putut face cărticica aceasta atât de populară? Ce minune a putut determina mulțimea uriașă să umble cu o râvnă vrednică de o cauză mai bună după o carte apocrifă, care nu e luată în registrul cărților încuviințate de biserică? Întreb aceasta mai cu dinadinsul azi, când se zice, că soldații noștri pleacă la războiu cu credința ferbinte în suflet și Visul Maicii Precestei la sîn?

Nu mă pot împăca cu gândul, de ce rătăcirea să triumfeze mereu asupra adevărului și întunerecul asupra luminei?

Pentru intelectuali avem câteva cărți de rugăciuni destul de răspândite. Mai ales cărțile lui Genț merită o deosebită amintire, deși sunt ticluite cu un gust străin și sunt ca fond absolut departe de cece se numește o carte de rugăciuni. Dar fiind ca formă mai acceptabile s'au răspândit mai ales între școlari și dame. Și apoi fiind și cultura noastră a intelectualilor în mare parte străină, nu ne isbește așa brusc în sentimente duhul străin, ce transpiră din traduceri diferite cărți catolice de rugăciune.

Poporul însă e altcum.

Noi suntem dedați să cântăm, cu glasul nostru, pe strune streine, mulțimea însă își are sufletul său și numai într'un glas e capabilă să cânte.

Și ori cum ar fi o traducere, să simte duhul străin din șirele ei! O aluzie la un subiect necunoscut sentimentului nostru religios, o exagerare în evlavie, invocarea altor patroni, decât acelora pe cari îi cunoaștem din biserică, e motiv pentru

o cauză perdată. Și dacă o pieză literară trebuie să instruească atâtea însușiri, ca să poată fi gustată cu plăcere de cetitori, cu cât mai mult o cărticică, în care vorbești cu Dumnezeu!

Tocmai din acest motiv este de neînțeles cum de nu s'a depus o mai mare râvnă la redactarea cărților de rugăciune? De ce se mântuie afacerea cu traduceri, cari nu promovează o cauză atât de grandioasă de educație religioasă?

O biserică ca a noastră, cu o limbă dulce, cristalizată acum de secol, depozitara atâtor comori nesecate de evlavie, cărora po-doaba orientală le dă o strălucire și mai mare, ar fi trebuit să aibă cele mai bune cărți de rugăciune din lume.

Și de bună seamă, că cel mai celebru dascăl al vremilor va fi celce va potrivi viitoarea carte de rugăciune pentru popor, cartea care să scoată din circulație Visul și celelalte apocrife și să readucă sentimentul religios a celor neștiutori în ogașia adevărată.

Mare consfătuire în ministerul de externe. În Viena s'a ținut o consfătuire în ministerul de externe, care a durat 4 ore. Au luat parte la aceea contele Tisza, prim-ministru ungar, contele Stürggh, prim-ministru austriac și baronul Burian, ministru de externe.

Prolungirea mandatelor de deputați. În una din ședințele Camerei, convocată pe Luni în 19 April, guvernul prezintă și proiectul referitor la prolongirea mandatelor deputaților pe un an. În 24 Iunie a. c. expiră mandatele deputaților dietali, și guvernul ar trebui să scrie nouă alegeri.

În vederea războiului, și considerând că mulți alegători sunt duși pe câmpul de luptă, iar acasă nu s'ar putea suspenda legile excepționale nici pe timpul alegerilor, guvernul propune prolongirea mandatelor pe un an.

Prolungirea moratorului în România. Expirând moratorul ordonat pentru plătirile din străinătate în 23 April, guvernul român îl va prolunga pe baza legilor excepționale încă pe 4 luni.

In chestia importului porumbului. Obținându-se un acord între guvernul nostru și cel român în chestia importului respective exportului de porumb se aduc la cunoștința celor interesați următoarele:

Porumbul menit pentru țărani noștri se livrează și încarcă în vagoane de cătră *băncile populare din România*. Prețul unui vagon porumb — căci mai puțin nu se poate comanda — s'a stabilit definitiv cu prețul de 2900 cor. loco stațiunea de încărcare. În această sumă de 2900 coroane sunt cuprinse: taxa de export, agiul, prețul porumbului și alte cheltuieli mărunte. În suma aceasta nu este însă cuprinsă taxa de transport din locul de încărcare până la stațiunea de descărcare, care trebuie plătită la sosirea vagonului în stația unde are să se descarce.

Banii pentru un vagon sau mai multe au să se trimită în cel târziu 14 zile filialei „Albina” din Brașov, indicându-se precis și legibil adresa și stațiunea, unde are să sosească vagonul precum și numărul vagoanelor comandate. Filiala „Albina” va transpune banii primiți împreună cu indicările făcute, băncilor populare din România.

Cu expedarea porumbului de cătră băncile populare se va începe, dacă nu vor obveni piedeci neprevăzute, cu cel târziu 14 zile. Exportarea va dura aproximativ 4 săptămâni.

Se vor lua în fine măsurile de lipsă ca porumbul încărcat să fie *bun și uscat*, iar în cazul când din vre-o cauză oareșcare vagonul comandat nu va putea trece granița în Ardeal și astfel vagonul să nu ajungă la

locul destinațiunii, ca banii plătiți să fie restituiți.

Din acelaș loc autorizat ni-se mai asigură, că d-l dep. Dr. T. Mihali a esoperat la Budapesta ca guvernul nostru să nu rechiziționeze porumbul trimis din România, ceea-ce s'a notificat și guvernului român.

(„Gazeta Transilvaniei“).

Scrisoare despre Gherla.

Gherla întinerită de noul duh. — În preajmă a deveni punctul de gravitațiune în unirea noastră cu Roma. — Proportii gigantice în felul ei de regenerare. — Noile clădiri bisericesti și culturale.

Gherla e, în graiul de obște, un cuvânt de ocară, care s'a răspândit nu numai la noi în Ardeal, ci și dincolo de Carpați, unde „gherla” înseamnă iad, loc de osândă, loc blăstămat, de care să se ferească orice creștin adevărat.

O schimbare semantologică de tristă amintire de bună seamă, legată de închisorile vechi și puternice de acolo, cari vor fi prins între zidurile lor multe suspine și jale, chin și amar și multă suferință pe urma celor osândiți, cari ispășiau acolo păcatele lor și de multeori și ale altora.

A fost poate o fericită idee a cărmuirii de pe vremuri, ca tocmai în aceasta vale a plângerii, în acest loc osândit de sufletul de obște, să se așeze reședința unei dieceze puternice unite. Să se înalțe aci un loc de binecuvântare, o vatră puternică religioasă și culturală, din care să răsară duhul regenerării, al încrederii și întineririi, care să însuflească noile vieți oaselor amurite, să deslege limbile și să descătușeze inimile încrămite de atmosfera închisorii, înădușitoare de orice avânt și sugrumătoare oricărei învieri.

Este o fatalitate pentru neamul nostru românesc, că foarte arareori se potrivesc oamenii la situație. Era și aici secerișul bogat, dar nu erau secerători. Cei dintâi

episcopi au luptat cu greutatea începuturilor, trecând unii repede la alte scaune, iar episcopul Sabo era oriunde mai potrivit, decât în fruntea unei episcopii. A fost doară o tristă fatalitate, că tocmai în restimul, când viața noastră bisericească și națională pulza mai puternic, în fruntea acestei vaste și puternice dieceze trona acest om bolnăvicios, pe care împrejurările impetuose l-au făcut și bănuitor și neîncrezător. În singurătatea și mizantropia, în care își petrecea zilele, nu putea să pătrundă glasul vremii, personalități puternice, cari să-l urnească din loc, nu se aflau în anturajul lui. Astfel în loc ca duhul nou să risipiască atmosfera de închisori, călcând ca Hristos cu moartea sa pe moarte și răspândind credința învierii în jurul său, a fost dieceza Gherlei copleșită de spiritul morții, petrecând cu resignație în aerul umed al mormintelor, și așteptând vremuri mai bune de — înviere...

Cum s'au schimbat azi toate, iubite cetitor! Bucură-te fata Sionului, căci iată mirele tău atât de mult așteptat a sosit! Ca un liberator s'a arătat dela început noul episcop, Dr. Vasile Hossu, ca un mântuitor din cătușile morții. Cea mai bogată, mai bine adunată dieceză a bisericii noastre și-a primit în El pe mirele de mult așteptat.

A fost ceva simbolic în venirea episcopului Hossu la Gherla. A venit El și s'au depărtat — închisorile. A venit lumina, ca să se risipească întunericul, viața, ca să se ascundă moartea. Ca fumul s'a împrăștiat duhul vechiu, toropeala veche și deasupra câmpiilor răsărit-a un alt soare. Cei lănceziți au prins nouă putere, cei oboșiți s'au ridicat întineriți din așternutul lor, cei bănuitori și-au aflat echilibrul sufletului lor. Oștirea risipită și resignată, ce zăcea împrăștiată și nepăsătoare în vasta dieceză a Gherlei, și-a primit comandantul așteptat și formează acum aceea falangă neînvingătoare, la care biserică cu mândrie și deplină încredere privește.

FOIȚA.

Răsboiul și literatura religioasă.

Bine zicea în Nr. din 1 April a. c. ziarul „Românul” Domnul De. Fe., că în timpurile acestea extraordinar de critice, poporul, — înțeleg massa, obștea românească simte o sete religioasă, care — nu prea are de unde să se adape!

Alte neamuri, au reviste populare de caracter pur religios, au edituri, cari controlate de Biserică propagă scrieri de conținut moral, cari scrieri mai ales în vremuri ca acestea fac un nespun bine. Alte neamuri tocmai dela începutul răsboiului au tipărit cărți de rugăciuni sute de mii de exemplare, pe cari statul, ori unele societăți mai mari le-au pus în mâinile nenumăraților răniți, cari cetindu-le unii, se întăresc în credință, alții se deșteaptă la o nouă viață necunoscută până atunci, iar altora la tot cazul le servește de o lectură bună.

Noi? Doamne! Nici nu cutezăm să ne asemănăm! Noi și azi ținem la *Visul* și la *Epistolie*. Să mi-se ierte, dacă din un motiv superior mă provoc la exemplu concret.

Reuniunea femeilor din Turda, la Crăciun pe lângă alte daruri a împărțit și cărți răniților. Ce cărți? Toate Visurile și Epistoliile aflate în cutare librărie.

La noi puțini se interesează de cărți morale. S'a proiectat o societate: „Sfânta Unirea” — care a repausat înainte de naștere și azi... putem arăta 2—3 traduceri, cari oricât de bune să fie, — nu-i vom da dreptate Dlui De. Fe. din „Românul”, că mai bine nu s'ar fi tipărit, — nu sunt eșite din sufletul poporului nostru și le lipsește caracterul românesc.

Toată literatura noastră religioasă, potrivită pentru popor se reduce la următoarele cărți:

1. *Visul* — cunoscut de toți. Proprie nu avem de ce să-l osândim. Dacă editori cumiști ar înlocui rugăciunea dela început cu alta potrivită, ar fi nespun de folositor. Librăria arhidiecezană din Sibiu tipărește și azi cu miile.

2. *Epistolia* — cred, că nu exagerez, când zic, că e o rușine pe noi, că să mai tipărește și azi o carte plină de erezii maniheice și bogumilice ca asta.

3. *Alexă, omul lui Dumnezeu* — o biografie abia de 15 pagini a sfântului Alexă. E foarte bine scrisă și face mult bine.

4. *Vatra familiară* de Wetzel, tradusă de Soc. In. Micu Clain. Că ce primire bună a avut, să vede că azi și ediția doua e pe sfârșite.

5. *Floricele din Raiu* — scurte biografii de ale unor sfinți mai cunoscuți. Apărută în „Biblioteca dela Blaj” nu ar strica să se răspândească în cercuri cât se poate de largi.

6. *Vămile văzduhului* — o vând iconarii. Are ceva clauzulă de aprobare din România, dar aprobarea asta nu o împiedecă să conțină fel de fel de bazaconii cu adevărat stricăcioase cetitorilor puțin instruiți în ale credinții. S'ar putea numi: manual de superstiție.

7. *Celea 12 Vineri Mari* — cunoscută de foarte mulți. Dacă nu strică nici nu folosește.

8. *Sf. Casă din Loretto* apărută în „Biblioteca din Blaj”, — e destinată mai ales pentru cei cu mai multă carte.

9. *Rugăciuni la S. Liturgie*, apărută în Biblioteca Asociațiunii. Frații neuniți, nu s'au sfiit să arete și aci învățătura *ereticală despre epicleză*. Miile de greco-catolici se folosesc de certe se inveninează, și nime nu protestează.

Nu eu voi descrie aci cele ce se petrec în Gherla osândită de azi, dar binecuvântată de mâne. Duhul nou, întraripat se poartă nu numai în afară, el clocotește mai ales înlăuntrul. Se vede aceasta în griji, ce se pune pe educația clerului, la râvna pentru crearea de fonduri, la asigurarea administrației acurate bisericesti.

Ceeace se pregătește însă întrece orice închipuire!

Peste drumul principal dela cetate, pe o luncă admirabilă, la un loc pitoresc pe valea Someșului, la îmbinarea celor două drumuri principale, conturile unor temelii puternice ies la suprafața pământului. O tablă mare vestește, că aci sunt „clădirile episcopesti gr.-cat.“ Schele uriașe încadrează temeliiile puse, prisme nenumărate de cărămizi, grămăzi de nisip și pietriș așezate toate la locul lor, așteaptă în liniște reluarea lucrului întrerupt brusc în urma izbucnirii războiului.

Șaptesprezece jugăre de loc au fost puse la dispoziția episcopului, pentru noile clădiri ale seminarului, preparandiei, reședinței. Mai nou i-s'au dat alte cinci jugăre peste drum dela locul clădirilor începute, cu destinația, ca acolo să se ridice noua preparandie de fete, încuviințată mai deunăzi de guvern.

Saltă Biserica, și te bucură tu cultură românească, că așezăminte de felul acesta, nu s'au mai ridicat Vouă în intervale așa scurte, de când existăm în țara ungurească!

Sunt proporții atât de gigantice, cari te zăpăcesc formal. Adevărate salturi, în fața cărora stăm într'adevăr uluiți. Atari rezultate biserica noastră două sute de ani n'a putut arăta, câte s'au făcut în Gherla în scurtul interval al venirii episcopului Hossu.

În fața celor văzute, e natural, că am riscat o preamodestă întrebare, adresată unui înalt dignitar bisericesc.

— Ce credeți Reverendissime, oare proporțiile, în cari învie dieceza aceasta, nu sunt prea exagerate și oare nu ar fi mai bine, dacă așezămintele aceste de uriașă însemnătate pentru biserica și neamul nostru, ar fi fost mai potrivite unui alt centru bisericesc?

— Nici decât — răspunse hotărât dignitarul. Dta să nu uiți, că dieceza Gherlei este cea mai puternică dieceză greco-catolică. Noi aproape nu avem parohii mestecate. Maramurașul, Sătmarul, Chioauri și țara Oașului, apoi vechiul ținut al grănicerilor Năsăudului sunt întregi unite și reprezintă cea mai desăvârșită putere în unirea noastră cu Roma. A ceea ce se face acum, este în definitiv numai un tribut, ce se cuvenia acestei dieceze puternice, mai mult ca oricărei alte....

În momentul acesta trec teologii români în șire lungi spre capela modestă din actuala reședință episcopescă. Toți băieții înalți, frumoși cu ochii vii și inteligenți. Mi-se păreau mai veseli, mai înviorați de atmosfera nouă în care petrec. Prin ei se va îndeplini opera concepută cu atâta îndrăzneală de episcopul actual...

Pe seama lor răsare pe valea mândră a Someșului noua cetate, puternica fortăreață, din care se va răspândi morala bisericii și cultura noastră peste întreg pământul acela binecuvântat până departe la izvoarele Tisei.

Dieceza Gherlei să se roage necontenit, ca Dumnezeu să țină pe episcopul Hossu, căci piatra unghiulară pe seama ei în realitate acum se pune. Pusă odată, vor veni ploii și vișore, dar nu o vor doborî, căci clădirea zace pe stâncă — unde porțile iadului nu o vor învinge.

Călător.

Războiul european.

Budapesta, 16 Aprilie. (Oficial).

În Polonia lângă Błogei spre răsărit dela Piotakow am respins patru atacuri rusești. La gurile râului Nida artileria noastră a aruncat în aer depozitul de muniție a rușilor, cari în retragerea disordonată, sub apriga bătaie a tunurilor noastre, au părăsit mai multe poziții de apărare. Pe linia Carpaților au fost lupte numai în Carpații păduroși. Pedestrimea rusă, ca întotdeauna, a fost respinsă cu mari pierderi. Am prins 440 ruși. În ciocnirile din valea Stryi am mai prins 468 ruși.

Berlin, 16 Aprilie. (Oficial).

Frontul apusean: Un aeroplan maritim a atacat gura Themsei și aruncând cinci bombe s'a întors fără să fie vătămat.

Berlin, 15 Aprilie. (Oficial).

Frontul apusean: Între Maas și Mosel ieri au fost lupte numai în unele părți. La Marchavile, cu ocaziunea alor trei atacuri fără succes, francezii au suferit pierderi mari. Dela calea Essey-Flirey spre apus lupta, pentru un colț de șanț, a durat și seara. În jur de Bois de Pretre și în pădurile de aci atacurile franceze n'au succes. Dela Hartmannsweilerkopf spre sud francezii au încercat în cinci rânduri fără succes, rumperea liniei noastre.

În Vozezi au fost numai lupte de artilerie.

Pe frontul ostic: situația e neschimbată.

Diverse.

Propunerile de pace ale Papei. După știrile ziarelor mai noi, Vaticanul nu peste mult va eda o notă oficială în care se vor face cunoscut în mod fidel, propunerile pentru pace ce le-a făcut Papa înaintea unui ziarist american pentru ca America, să intervină pentru pace la statele beligerante.

Papa pentru ținuturile devastate de războiu. Agenția „Stefani“ anunță, că Papa Benedict al XV a dăruit prin cardinalul Mercier 25 mii franci pentru locuitorii belgieni, iar pentru locuitorii din Polonia, prin episcopul din Cracovia Saphieha 25 mii coroane.

Ministrul președinte și banul Croației la regele. Conte Ștefan Tisza cu secretarul Dr. Latinovits, a sosit în Viena. Înainte de amiază a fost primit de regele în audiență privată la castelul regal din Schönbrunn. Premierul a convorbit și cu ministrul de externe Burian.

10. *Vieța Sf. Ioan Gură de aur*, ediția Asociațiunii, prelucrată de Dr. Lupaș. Tractare confuză, din punct de vedere „ortodox“ — în lipsa altora e destul de folositoare.

11. *Bucură-te Marie* de Wetzel apărută în Gherla. Laudele la adresa Mariei și exemplele sunt foarte folositoare. Pe noi însă — înțeleg poporul — puțin îl interesează argumentările față de protestanți.

12. *Sora Terezia de pruncul Isus*. Înfațișare drăguță, tipar frumos, limbă curgătoare și dulce, conținut care te umple de fiori sfinți, preț mic de 10 fileri: iată o carte vrednică de a se răspândi.

13. *Calea spre fericire* de Wetzel, apărută în „Biblioteca din Blaj“. Să adresează tineretului.

14. *Cheia de aur*. Apărută în Blaj. Limba frumoasă, adevăruri de mare însemnătate pe cari cred — poporul nu le prea înțelege.

15. *Patima Domnului* — apărută în Sibiu în mai multe ediții, cu litere cirilice și latine. Patima Domnului o tractează în versuri după modelul versurilor populare. E foarte lătită în popor și se cetește cu mult folos.

16. *Patima și moartea Domnului nostru Isus Hristos* de S. Alfonzo. Apărută în Gherla. Conținutul: O rugăciune continuă, o adorațiune neîntreruptă către cel ce pătimește.

17. *Patima și moartea Domnului N. Isus Hristos*, — tot în Gherla apărută în 1915. Cam acelaș conținut.

18. *Tatăl nostru* de Borgovan. Retipărit — pagubă că în foarte puține exemplare din „Foaia școlastică“.

19. *Cele două fețe ale lumii* din Biblioteca „Unirii“. Adevăruri creștinești, tractate în mod atrăgător. Cred, că vor mai fi multe exemplare nevândute.

20. *Cartea durerii* de Emil Bougand. E drept, că se adresează mai ales celor bineinstruiți în ale credinței, dar și poporul de rând va afla foarte multă mângâiere citindu-o.

21. *Izvorul preceștii* — o broșurică ce tractează despre minunile din Lourdes.

22. *Lourdes în strălucirea minunilor sale* traducere făcută de seminaristii catolici din Iași. E vrednică să se răspândească în cât mai multe ediții. Să află și în Blaj. Prețul 1.60 cor.

(Va urma.)

La 11 ore s'a prezentat în audiență și banul Croației, baronul Skerletz Ivan, care a raportat regelui amănunțit despre stările interne ce sunt în Croația.

Arhiepiscopul Möller despre pace. Möller, arhiepiscopul din Cincinnati a declarat, că de pace nici vorbi nu poate fi, până ce America nu oprește orice export de muniție și material de războiu.

Sărbătoarea muncitorimii nu se ține. Ziua de prima Maiu a fost până aci sărbătoarea muncitorimii din întreaga lume. În anul acesta s'au luat hotărâri, ca întâi Maiu să nu se ține.

Concedierea ostașilor în unele cazuri excepționale. Ziarul „Külügy-Hadügy“ publică, că comandelor militare dela trupele suplinitoare, ambulante, spitale și alte localuri, li-s'a dat dreptul ca în unele cazuri excepționale, moartea celui mai apropiat din familie sau îmbolnăvirea grea, se poată concedia pe timp scurt pe singuraticii militari.

Dacă rudeniile ostașilor ar înainta rugări la ministrul de războiu, luându-se afară cazurile urgente și excepționale, rugările nu vor fi luate în considerare și vor rămâne simplaminte, nerezolvate.

Transportarea refugiaților galițieni din Silezia. Așa se vede, că bieții refugiați din Galiția în toate statele se bucură de puțină simpatie. După cum se anunță din Viena și în Silezia, ca și la noi, autoritățile au edat o ordinațiune, prin care se dispune transportarea refugiaților săraci din Galiția. Numai celor inescapabili pentru stat și igienă publică, precum și celor, cari vor putea dovedi, că dispun de banii necesari pe 6 luni pentru susținerea vieții, li-se dă voie să se stabilească pe teritoriul Sileziei. Refugiații de naționalitate polonă și confesiune izraeliteană vor fi așezați prin comunele din Bohemia, unde statul se va îngriji pe deplin de susținerea lor.

Mari esundări în România. După cum se anunță din București, Dunărea a esundat în proporții estinse. În județul Galați nivelul apei din 1877 nu a fost așa de mare ca și acum. Țermurii dela Galați și Tulcea sunt întăriți cu iazuri. Apa crește încetinu producând mare groază în poporația de lângă țărmuri.

Distincții militare. Inregistrăm o nouă serie de soldați români, decorați pentru vitejia lor dovedită în fața dușmanului:

Medalia de argint pentru vitejie cl. II. s'a conferit următorilor soldați din regimentul 24 de honvezi: fruntașii Pavel Columbă și Ioan Maruca, honvezii Alexandru Csog, Ioan Alexa și Dumitru Oltean.

Cu lauda preamaltă (Signum laudis) a fost distins locotenentul Aurel Birtolon din regim 22 de inf.

Cu medalia de argint pentru vitejie cl. I. au mai fost distinși sergentul Ștefan Plesnicar din reg. 97 și sergentul major Iosif Gârban din reg. 35.

Cu lauda preamaltă (Signum laudis) pentru înalta vitejiească în fața dușmanului au fost distinși căpitanul Basiliu Popescu din reg. de inf. 97, căpitanul Nicolae Sasu din reg. 62 și sublocotenentul f. r. Alexandru de Mocsonyi din reg. 6 de dragoni.

Medalia de argint pentru vitejie cl. II. s'a conferit sergentului Nicolae Chețian și caporalului Nicolae Grama din reg. 50, infanteriștilor Simon Mudure și Ioan Păcurar din reg. 51 caporalului Ioan Pelaghi din reg. 62, stegarului Mihail Carp, caporalului Longin Ploscar și infanteristului Ioan Iov din reg. 63, sergentului major Nicolae Cujereu și inf. Nicolae Marcu din reg. 64.

O nouă metodă de a spăla rufele (albiturile) fără de săpun și zolit. Spre scopul acesta se recomandă următoarele: a.) Să se pună rufele (albiturile) uscate într-un ciubăr de seara. Ciubărul trebuie să aibă scursură dedesubt. b.) Punem pe rufe o față de masă (cenușer). c.) Să pună cenușă cât de multă pe fața de masă; însă cenușa trebuie să fie cernută. d.) Facem leșia, adică vărsăm apă caldută peste cenușă (la un ciubăr de 3 ferii trebuie 4 ferii de apă) care trece prin rufe, și să scurge în vasul așezat sub ciubăr. Sufele rămân așa, până în dimineața următoare. e.) În dimineața următoare leșia de sub ciubăr să se pună la încălzit într-o căldare. f.) După ce leșia s'a încălzit puțin să se golească iar peste cenușă și o lăsăm să se scurgă în ciubărul de sub rufe. g.) Aceasta să repețește de 6-ori, cari repețiri, în decurs de 2—3 oare trebuie să se isprăvească. h.) După acestea repețiri totaceși leșie trebuie să se fiarbă, și clocotind să se verse peste cenușă, care leșie să scurge iarăși în vasul de sub rufe. Aceasta să repețește de 3 ori. i.) După aceasta rufele să rămână 2 oare să se coacă; acum să pot duce la limpezit, la râu sau la fântână. Apoi la râu sau la fântână trebuie înmuete ușor și bătute cu maiul. Aceasta să repețește de 3 ori. După acestea le putem clătării cât de mult în apă limpede.

Asigurez pe fiecare femeie, că prin acest metod de spălat poate spăla rufele fără săpun, fie acelea cât de murdare, cât de petate, căci tot iasă și rămân foarte lămurite și curate.

Acest metod de spălat l-am aflat foarte practic, căci nu pretinde osteneală nici spese prin urmare îl recomand publicului.

Dafina Pânăzun,

învățătoare în Sâncel u. p. Blaj.

Noua linie ferată româno-bulgară. Ni-se anunță din București, că d. Dr. C. Anghelescu, ministrul lucrărilor publice, a semnat convențiunea relativ la joncțiunea căilor ferate româno-bulgare, prin Bazargic-Varna.

Lucrările respective fiind terminate, trenurile vor începe să circule peste 4 sau 5 zile.

O înmormântare înduioșătoare a fost în Bistrița înmormântarea unui prinsoner rus, mort în urma rănilor sale. Afându-se în același spital încă 4 soldați ruși prinsoneri răniți și ei, s'au rugat de comandanți să le permită să-și petreacă fratele și camaradul până la înmormântare. La insistența preotului gr.-or. român d. Borda, li-s'a permis, și cortegiul funebru, cu muzica în frunte, și cu cei patru soldați ruși în uniformele lor pământii cari urmau carul mortuar conform datinei și a lor cu capul descoperit, și triști și abătută a înduioșat multe inimi. Între cei 4 Ruși, doi erau Români basarabeni. (G. Tr.)

Nu este permis să se vîndă recolta. Pentru a preveni ori-ce speculă a baronilor de cereale, și a împedece ori-ce trafic în

dauna obștei, guvernul a emis o ordonanță, prin care interzice de pe acum vânzarea cerealelor: grâului, secarei, porumbului, orzului, ovăsului, de asemenea și a păstăioaselor, rapiței și cartofilor, și a orice sămânță pentru oleiu. Nu este permis să se vîndă cerealele nici din holdă, nici treerate. Ori-ce contract sau invoială privitoare la asemenea trafic este nul și fără nici o valoare. Cei-ce se fac vinovați de această opreliște, de asemenea și cei-ce mijlocesc astfel de afaceri, urmează să fie pedepsiți cu închisoare până la 2 luni și cu o amendă până la 1000 coroane. Odată cu publicarea acestei ordonanțe ea a și intrat în vigoare. Economii noștri deci să se conformeze cu această ordonanță și să evite eventualele urmări ce ar putea rezulta din această transgesione.

Informații despre soldații noștri. Cine vrea să se informeze despre soarta vre-unui soldat plecat în războiu, să scrie la adresa următoare: „Biroul de informație dela Societatea Crucea Roșie Ungară, Budapest IV., Váci-utca 38“, Aici toate întrebările scrise în limba română se rezolvă prin Doamna Hortenzia Birăuțiu.

Cine vrea să afle despre vre-un soldat prizonier, ori să-i trimită scrisoare ori bani, să scrie la adresa: „Hadifoglyokat gyámolító és tudósító hivatal, Budapest, IX., Üllői-ut 1. sz. Toate scrisorile românești în acest oficiu le rezolvă Doamna Letiția Krejcy născ. Hodoș.

E de prisos deci a se adresa scrisori la alte persoane. Societatea „Crucea Roșie“ și „Biroul pentru ajutorarea prizonierilor“ are legătură necesare și cu țările îndușmănite cu noi. Cine cunoaște adresa exactă a prizonierului și vrea să-i trimită bani se poate adresa la societatea „Hadyfoglyokat gyámolító és tudósító iroda“ a cărei adresă am arătat-o mai sus.

Posta Administrațiunii.

Am primit și chitam abon. dela: Casonul mare pe 1914. — *Almásnyires* pe 1/7 1914—20/I 1915. — *Szamoskrassó* pe 1914. — *Luna de Aries* pe 1/7 1907—31/12 1908. — *Kisderzsida* pe 1914 sem. 2-lea. *Alsóvárcza* pe 1915. — *Uricani* pe 1915 și *Silha* pe 1914. Din 1/2 1913—31/12 1914 este restanță la Uricani. — *Krassovermes* pe 1915. — *Nagykolcs* pe 1914. — *Dr. B. Bpest* pe 1915. — *Gardánfalva* pe 1/5 1911—1/5 1912. Vă rugăm și pentru rest. *Váradcschi* pe 1914. — *Felsőpeterd* de 1/7 1905—31/12 1906. Vă rugăm și restanța de pe anii următori. — *Medias* pe 1/9 1913—1/9 1914. — *Lita română* pe 1/9 1911—1/9 1914. — *Dateș* pe 1914.

Proprietar, editor: Emil Tatar.
Redactor responsabil: Augustin Gruiția.

Concurs.

La oficiul notarial din Blaj să află vacant postul de scriitor I și II cu salar de 800 recte de 600 coroane, cari posturi se pot ocupa numai decât, se înțelege cumcă reflectanții au se dovedească praxa suficientă în afacerile notariale.

Serviciul din afară de cancelarie se solvește cu 3 cor. la zi.

Blaj, 1915 April 15.

Oficiul notarial.